N°. 248. ANNO 1850. ARNHEMSCHE COURANT. Woensdag 11 December.

Buitenlandsche Berigten.

RUSLAND.

Uit Polen, *30 nov.* Onlangs deed de policie in de nabij de Pruisische grenzen gelegene stad Kozielow, strenge huiszoekingen om hoeveelheden buskruid op te sporen, die daar uit Pruisen zouden ingevoerd zijn. Uit Gleiwitz moet namelijk aan den Prins-stadhouder te Warschau een berigt zijn toegekomen, dat uit Pruisen aanmerkelijke partijen buskruid over de grenzen in Polen waren binnengesmokkeld en dat dit voornamelijk in de stad Kozieglow had plaats gehad. Al de nu in het werk gestelde nasporingen zijn echter vruchteloos gebleven.

Sedert eenige tijd wordt overigens door de Russische autoriteiten aan alle kanten een streng toezigt gehouden, ten welken einde geheime policie-agenten door het land rondreizen. Zelfs spreekt men er van, dat zulke agenten ook naar Pruisen gezonden worden, om daar op de plaats zelve den stand van zaken in oogenschouw te nemen. Voor dit laatste doel moet men lieden van zekeren stand, die onder een of ander voorwendsel (waartoe zij dan van goede bewijsstukken voorzien worden) eene reis door het Pruisische gebied ondernemen.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *7 dec.* De jongste berigten uit Konstantinopel van 23 november bevestigen het, dat de opstand te Aleppo, na veel bloedvergieten (de rebellen verloren meer dan 600 man), ten onder gebragt is; maar nog twee dagen voor het vertrek van den post waren twee stoombooten met troepen ter versterking naar Aleppo vertrokken. Men spreekt thans ook van een geheimzinnig voorval, dat te Konstantinopel heeft plaats gehad. In den nacht van 7 november werd zeker huis door de gewapende magt bezet, en alle personen in dat huis, ten getale van 80, in hechtenis genomen; daaronder moeten zich twee kamerheeren van den broeder des regerenden Sultans en 6 Dervischen bevinden. Het geregtelijk onderzoek moet sporen van eene uitgebreide zamenzwering aan het licht gebragt hebben, die van de Oud-Turksche partij afkomstig is.

— In de zitting van de Saksische Tweede Kamer van den 4den werd aan de regering een verzoek gerigt, om mede te werken tot het oprigten van een krachtig centraal bewind voor Duitschland. De minister van Buitenlandsche Zaken gaf een uitvoerig antwoord, waarin hij zich tegen eene algemeene volksvertegenwoordiging en slechts voor eene vertegenwoordiging der Kamers verklaarde, tevens te kennen gevende, dat Duitschland geen bondsstaat, maar een staten-verbond moest worden en dat de regering zich met alle magt tegen de pogingen, om Duitschland tot een bondsstaat te maken, zou verzetten.

— Over het Olmutzer verdrag heerscht nog altijd onzekerheid. Van eene goede onderrigtte zijde verzekert men, dat het niets meer bevat dan de beslissing der oorlogsquestien, al het overige wordt aan de vrije conferentie overgelaten. Slechts te Dresden zullen de questiën ter sprake komen, waarbij de Duitsche staten belang hebben.

Rendsburg, *8 dec.* (*Per telegraaf*). Het Stadhouderschap heeft eene proclamatie uitgevaardigd, volgens welke de generaal *von Willisen* het opperbevel nedergelegd en aan *von der Horst* overgegeven heeft. (*v. Willisen* is reeds te Altona aangekomen.)

Bremerhaven, *8 dec.* De *Gefion* is hier voor anker aangekomen.

Ulm, *9 dec.* De manschappen van de jaren 1845 en 1846 gaan morgen met verlof, daarentegen worden al de verlofgangers van de jaren 1847 en 1848 voor zoo ver zij nog niet zijn opgekomen, opgeroepen, ten einde verder te kunnen voortgaan met het verleenen van verlof aan de andere manschappen. Bij de kavallerie zullen insgelijks verminderingen plaats hebben.

Weenen, *4 dec.* Men meent te weten, dat reeds morgen een keizerschrift zal verschijnen, waarbij de nieuw uitgeschreven recrutering zal herroepen worden.

De regering heeft aan de Thuringsche autoriteiten een verzoek gerigt, om alle vlugtende Oostenrijksche onderdanen, aan Oostenrijk weder uit te leveren.

— De luitenant-veldmaarschalk graaf *Grunne* heeft van den Keizer van Rusland de orde van den Witten Adelaar ontvangen.

— Gisteren hield de Keizer eenen ministerraad, waarin definitive besluiten, ten aanzien der Duitsche quaestie zijn genomen.

— Men verzekert dat op de Olmutzer conferentie besloten is den Bond op geheel nieuwe grondslagen te reorganiseren en plegtig afstand te doen van eenen terugkeer tot de vroegere toestanden.

— Eene telegraphische depêche uit Zara van 1 dec. meldt, dat de Turksche troepen den 28sten november over Kubeo naar Trebigne opgerukt zijn; het Turksche stoomfregat is van Corfu naar Konstantinopel vertrokken.

Berlijn, *7 dec.* Bij koninklijk besluit, gedagteekend van 4 dec., is aan den heer *v. Ladenberg*, op zijn herhaald verzoek, ontslag verleend uit zijne betrekking van minister-president ad interim, welke betrekking insgelijks ad interim aan den baron *v. Manteuffel* wordt opgedragen.

— De te Olmutz geslotene conventie heeft bij den Bondsdag te Frankfort groote ontevredenheid verwekt; ook te Kopenhage is men daarmede zeer ontevreden.

— Uit onderscheidene provincien der monarchie, als Posen, Saksen en Pruisen, wordt gewag gemaakt van verdere troepenbewegingen.

— Op de in Weimar gehouden conferentie van ministers der Thuringsche staten moet besloten zijn, aan Pruisen aangesloten te blijven.

FRANKRIJK.

Parijs, *7 dec.* Aan de orde was heden in de Wetgevende Vergadering de derde beraadslaging over het voorstel van de heeren *Schoelcher* en *Perinon*, over de afkondiging der wet van 1838 nopens de faillissementen, op Guadeloupe. Het werd zonder discussie aangenomen. Voorts was aan de orde de tweede beraadslaging over een uitvoerig ontwerp wegens het verleenen van regtsgeleerden bijstand aan behoeftigen. De 30 artikelen van hetzelve werden achtervolgens aangenomen en daarop besloten eerlang tot eene derde beraadslaging over te gaan. Nadat de minister van Openbare Werken een ontwerp van wet nopens de concessie van den westelijken spoorweg gedeponeerd had, ging men over tot de bediscussiëring eener aanvrage, om een crediet van 600,000 francs, tot oprigting van model-badhuizen voor de arbeidende klasse. Ook dit ontwerp werd, na door den minister van Koophandel en Landbouw verdedigd en door den heer *Raudot* bestreden te zijn, aangenomen. Nadat bepaald was dat ook hierover binnen kort eene nieuwe beraadslaging zou plaats vinden, ging de vergadering uiteen.

— De eerste staatkundige discussie, welke zal voorkomen, zal plaats hebben over het voorstel van *Victor Lefranc*, strekkende, om de kieswet van 31 mei te doen herzien. Dit voorstel schijnt echter weinig kans te hebben, om aangenomen te worden. De legitimistische partij, welke geneigd scheen om de herziening te ondersteunen, is thans van gevoelen veranderd en de commissie, die met het voorstel van den heer *Lefranc* belast is, stelt voor, dat het niet in overweging worde genomen.

— De ministerraad is heden weder vergaderd geweest op het Elysée en heeft zich bezig gehouden met de Duitsche zaak. Verscheidene ministers moeten het verlangen te kennen gegeven hebben, om den heer *de Persigny* weder naar Berlijn te zenden. Omtrent de aanbieding van de dotatie is men het niet eens kunnen worden; de aanbieding zal waarschijnlijk nog wel een paar maanden uitgesteld worden.

— De Pruisische en Engelsche gezanten hebben gisteren eene langdurige conferentie met den generaal *Lahitte*, op het departement van Buitenlandsche Zaken, gehad.

— De *Toulonnais* van 4 dec. spreekt van de ontdekking van een nieuw socialistisch komplot te Toulon, dat tot de arrestatie van 15 personen in die stad heeft aanleiding gegeven.

— Men verzekert, dat, naar aanleiding van de jongste berigten uit Californië, de bekende loterij der gouden staven eene aanmerkelijke verandering zoude ondergaan, en dat men de gelden van deze loterij tot een nuttig plan van kolonisatie zoude aanwenden.

— In de zitting der Sardinische kamer van afgevaardigden van den 2den dec. heeft de meerderheid met 109 tegen 10 stemmen het wetsontwerp over de nieuwe grondbelasting op het eiland Sardinie aangenomen. De aanneming van deze wet wordt als van het hoogste belang beschouwd, aangezien hierdoor op het eiland Sardinie eene nieuwe orde van zaken aanvangt en alle sporen van het oude leenregt verdwijnen, zoodat meer overeenstemming en eenheid tusschen de beide groote deelen van het rijk, Sardinie en Piemont, gebragt wordt.

— In de zitting van den Sardinischen Senaat hebben den 3den december de aangekondigde interpellatiën over het geschil met Rome plaats gehad. Zij waren echter niet zoo belangrijk als men gedacht had en hebben slechts geleid tot de aanneming van de eenvoudige orde van den dag.

SPANJE.

Madrid, *4 dec.* De ministeriële crisis is geëindigd. Nadat de heer *Bertran de Lis* tot tweemalen geweigerd heeft, zich met de portefeuille van finantien te belasten, is die opgedragen aan den minister van openbare werken, *Seyas Lozano*, die in zijn departement vervangen wordt door den heer *Sarturnius Calderon Collantis*, lid van den Senaat en gewezen minister van Binnenlandsche Zaken. Beiden hebben reeds den eed in handen der koningin afgelegd.

— Men is verlangend de bedoelingen van den nieuwen minister van finantien te kennen, omtrent de regeling der schuld.

— De gezanten van Engeland, Nederland, België en Pruisen, hebben aan den minister van Buitenlandsche Zaken eene nota ingeleverd over de schuldregeling, welke in hoffelijken en gematigden toon gesteld is. De minister van Buitenlandsche Zaken zal op denzelfden toon antwoorden. De Fransche gezant heeft mondeling op dezelfde zaak aangedrongen.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, *9 dec.* Volgens eene opgave der regering zijn er thans nog aanwezig *ƒ* 28,054,970 aan muntbilletten, waarvan er thans onder het publiek en in sommige kassen van comptabelen, niet meer verspreid is dan voor *ƒ* 16,364,970, bestaande in: 3355 stuks à *ƒ* 1000; 6300 stuks à *ƒ* 500; 81,000 stuks à *ƒ* 100 en 175,997 stuks à *ƒ* 10.

Memorie van Beantwoording der regering op het Verslag der Commissie van Rapporteurs over de ontwerpen van staatsbegrooting voor het dienstjaar 1851.

(*Vervolg van no. 242.*)

HOOFDSTUK IV.

Het departement van Justitie.

§ 55. De minister van Justitie is in niets achterlijk geweest, en moet daarom de aan hem gerigte afkeuring van zich werpen. De wets-ontwerpen, tot zijn departement behoorende, waarvan in de troonrede melding is gedaan, en daaronder met name de wet op de nieuwe regterlijke inrigting, zijn alle door hem afgewerkt, en zullen, na door den Raad van State te zijn onderzocht, aan de Tweede Kamer worden ingezonden.

De wet op de nieuwe regterlijke inrigting, de eenige, die naar de strengst mogelijke uitlegging van het 5de der additionnele artikelen, in geval van voortduring der zitting tot in het midden van september, had moeten worden *ingediend*, is teruggebleven, omdat, naar aanleiding van het besluit tot ontbinding, de Staten Generaal reeds op den 20sten Augustus zijn gesloten.

Op dit onbetwistbaar feit steunende, heeft de minister van Justitie dan ook nooit verontschuldigingen ingebragt, maar zich alleen tegen in zijne oogen ongegronde verwijten verdedigd.

Van het belang der spoedige tot-stand-brenging eener nieuwe regterlijke inrigting, is hij meer dan iemand doordrongen, maar, daar het onmogelijk is, bij de aanwezigheid van zoo vele onderwerpen, waarin voorziening wenschelijk is, aan alle den eersten rang te geven, had eene meer billijke beoordeeling gewacht mogen worden.

De minister van Justitie kan natuurlijk niet verhinderen, dat de leden die aan hem slechts eene crediet-wet willen toestaan, daartoe het voorstel doen; hij kan even zoomin verhinderen dat de Kamer zoodanig voorstel aanneme, maar hij heeft het volkomen in zijne magt, en bezit, met het bewustzijn van trouwe pligtsvervulling, genoegzaam gevoel van eigenwaarde, om de uitvoering van zoodanig mandaat des wantrouwens aan anderen over te laten.

§ 56. Indien de verbeteringen in onze wetgeving, die bij deze paragraaph in algemeene bewoordingen als te gemoet gezien zijn aangeduid, bepaaldelijk waren aangewezen, zoude men in staat geweest zijn, en de zaak zelve en de billijkheid der verwachting te kunnen beoordeelen. Nu moet men zich tot de verklaring bepalen van niet te weten waarop hier gedoeld wordt.

§ 57. De herziening van het Wetboek van Strafregt is een dier onderwerpen, waarvan het wenschelijke, maar tevens het veelomvattende door niemand der zake kundig ontkend wordt. Die arbeid is wel is waar door vroegere bewerking aanmerkelijk voorbereid, doch vordert, alvorens tot voordragten aan de Staten-Generaal te kunnen leiden, eene opzettelijke studie, waartoe, bij het aanwezig zijn van meer dringende behoeften, de tijd nog niet heeft kunnen worden gevonden.

Beloften te doen, waarvan men de vervulling niet met eenige waarschijnlijkheid kan te gemoet zien, leidt tot teleurstellingen en regtmatig verwijt. De regering, ofschoon de zaak niet uit het oog verliezende, heeft liever verkozen daaromtrent voor alsnog het stilzwijgen te bewaren, dan zich tot het vermoedelijk niet bereikbare te verbinden. Wat de opmerking betrekkelijk de uitoefening van het regt van gratie betreft, zoo heeft de tegenwoordige minister van Justitie in zijne bemoeijingen ten dien aanzien, hoofdzakelijk den weg gevolgd, door zijne laatste voorgangers betreden, omdat hem daarvan geene nadeelige, maar in tegendeel heilzame vruchten gebleken zijn.

Overigens zij het vergund op te merken, dat de Koning in de uitoefening van dit prerogatief behoort vrij te blijven, en het gouvernement zich daarom van iedere uitweiding over dit onderwerp meent te moeten onthouden.

§ 58. De openbare uitgave van den belangrijken arbeid der commissie, betrekkelijk de wetten van Franschen en anderen oorsprong, heeft niet voornamelijk ten doel gehad, om de kennisneming der genen uit te lokken, die door hunne ambtsbemoeijingen of studiën in staat zijn gesteld, de volledigheid van dien arbeid in de bijzonderheden te beoordeelen.

De uitkomst dier kennisneming moet ten minste gedurende eenigen tijd worden afgewacht; zoodra men vertrouwt daaromtrent voldoende te zijn ingelicht, zal de regering, wier taak ten deze door de voortreffelijke voorbereiding der commissie uitermate

is verligt, de noodig gekeurde voordragten aan de wetgevende magt doen.

§ 59. Het tweede deel van den zoo even genoemden arbeid is reeds ter lands-drukkerij bezorgd; de moeijelijkheid, aan het zetten van alle tabelwerk verbonden, de bekrompenheid der daartoe voorhandene middelen, en de opeenhooping van veelsoortig werk bij de lands-drukkerij, maken het echter der regering onmogelijk het tijdstip der aflevering te verhaasten of te bepalen.

De zware kosten, aan de uitgave van zoodanig werk verbonden, maken het tot eene zaak van nog al bedenkelijken aard, om als beginsel aan te nemen, dat aan ieder der leden van de Staten Generaal kosteloos een exemplaar van alle dusdanige werken zal worden uitgereikt; aan het uitgedrukt verlangen tot het bezit van een exemplaar van dit werk zal men echter gaarne voldoen.

§ 60 Het onderwerp der wettelijke verordeningen omtrent de tucht op de koopvaardij-schepen is, niet tegenstaande overkropping met werkzaamheden, in de afgeloopen zitting zoo weinig uit het oog verloren, dat men een omtrent die aangelegenheid in Engeland bij het Lagerhuis den 29sten juli dezes jaars reeds aangenomen en van daar ontboden wets ontwerp, achtervolgelijk aan de Kamers van Koophandel in onze voornaamste koopsteden ter inzage toezendt, om hun oordeel over de toepasbaarheid en uitvoerbaarheid hier te lande van vele daarin voorkomende bepalingen te vernemen.

Nadat deze noodzakelijke bouwstoffen verzameld zullen zijn, zal de zamenstelling eener soortgelijke wet worden ondernomen

§ 61. Zoo als onder de artikelen 11, 23 en 30 van den uitgewerkten staat is aangemerkt, bedragen de kleine onkosten van de regterlijke autoriteiten, van de collegiën van administratie der gevangenissen, de huurpenningen, het dagelijksch onderhoud van de regtshuizen en de gevangenissen, en eindelijk van het mobilair derzelve, te zamen *f* 122,534.

Over 1850 en vroeger behoorden deze kosten niet tot de staats-uitgaven, maar werden zij uit de provinciale begrooting gekweten.

Bij de wet van 6 juli 1850 (*Staatsblad* no. 39) zijn de provinciën van dien last ontheven, en is dezelve op den Staat overgebragt.

De minister van Justitie is dus verpligt geweest, de begrooting van zijn departement over 1851 met die som te vermeerderen, en die vermeerdering kan derhalve in geenen deele een blijk wezen, als zoude er bij zijn departement geene neiging tot bezuiniging heerschen.

Vergelijkt men de eindcijfers van de verschillende afdeelingen der beide begrootingen van 1850 en 1851 met elkander, de wettelijke vermeerdering, hierboven aangehaald, aan beide zijden daaronder begrepen, dan blijkt het, dat iedere afdeeling der begrooting van 1851 beneden die van 1850 staat, en wel te zamen tot eene som van *f* 32,020.50, en het is derhalve ten eenenmale onjuist, dat, zoo als in § 61 gezegd wordt, bijna alle afdeelingen op een hooger cijfer zijn geraamd. De aanmerking, dat de raming van het *benoodigde* voor 1851, de werkelijk gedane *uitgaven* voor 1849 met *f* 34,000 overtreft, kan hiertegen niet het minste afdoen, daar het toch wel van zelf spreekt, dat wanneer men eene raming van uitgaven, zonder de minste verhooging, naar de werkelijk gedane uitgaven van een vroeger dienstjaar regelde, het vooruit zou te berekenen zijn, dat er een te-kort zou ontstaan, en dienst aan stremming en ongelegenheden blootgesteld worden Maar behalve dat, wanneer men in aanmerking neemt: vooreerst, dat onder die *f* 34,000 begrepen zijn, uitgaven van eenen hoogst wisselvalligen en geheel onzekeren aard, zoo als de geregtskosten in strafzaken, waarvoor, gelijk in den toelichtenden staat bereids is aangetoond, alleen de som van nagenoeg *f* 13,000 minder wordt geraamd, dan daarvoor, volgens gemiddelde berekening over een tijdvak van 10 jaren, uitgetrokken zou kunnen worden; en ten andere, dat ook tot die *f* 34,000 behooren de kosten van verpleging en onderhoud der gevangenen, die met den dag kunnen toenemen, zonder dat het in de magt der regering is, om het te kunnen beletten, en reeds voor 's hands ongeveer *f* 8000 meer voor 1851 vorderen dan daarvoor in 1849 is uitgegeven, — dan voorwaar laat zich de som, die hier de raming de werkelijk gedane uitgaven overtreft, ten volle regtvaardigen.

§ 62. Er is tusschen het getal regters van de arrondissements-regtbank te Leiden en te Groningen, waarvoor in de begrooting van 1850 is geraamd, en dat waarvoor in de begrooting van 1851 jaarwedden zijn uitgetrokken, geen ander verschil, dan onder litt. *i* van artikel 7 is vermeld; namelijk, dat voor het personeel van de arrondissements-regtbank van Groningen over 1851 de jaarwedde van een lid minder is gebragt dan voor 1850. De vermindering van een lid in het personeel der arrondissements-regtbank te Leiden, en van het tweede lid van de arrondissements-regtbank te Groningen heeft reeds bij de begrooting over 1850 plaats gehad, en het kon dus niet te pas komen, om van deze beide laatstgenoemden in den uitgewerkten staat van de uitgaven over 1851 melding te maken; zoodanige vermelding was ook ten aanzien van de vermeerdering van een lid in de arrondissements-regtbank te Maastricht onnoodig, vermits de jaarwedde van dat lid, bij de nadere wijzigingen van het primitive ontwerp der begrooting van 1850, daarin is begrepen geworden, en er bij gevolg tusschen de jaarwedden van het personeel dier regtbank over 1850 en 1851 geen verschil bestaat.

De aanmerking betrekkelijk het verschil van *f* 900 tusschen de uitgetrokken jaarwedden van de kantongeregten in de provinciën Friesland en Overijssel, en het zaamgetrokken cijfer dier tractementen, is volkomen juist; doch het is uit dat zaamgetrokken cijfer blijkbaar, dat in hetzelve ook de kantongeregten te Harlingen en te Enschedé zijn begrepen, en dat het mitsdien aan eene loutere schrijffout is toe te schrijven, dat die beide kantons in den toelichtenden staat niet met name worden aangetroffen.

HOOFDSTUK V.

Het Departement van Binnenlandsche Zaken.

§ 91. Vele leden beklagen zich, »dat de reorganisatie van het departement van Binnenlandsche Zaken, bij de nota van november 1849 zoo bepaald »toegezegd, geheel achterwege is gebleven." Die leden worden verzocht te letten *en* op hetgeen toen werd gezegd *en* op hetgeen is gedaan.

Er werd gezegd, dat de veranderingen, voor welke de begrooting van het departement van Binnenlandsche Zaken vatbaar scheen, grootendeels afhankelijk waren van veranderingen der *inrigting*, *hetzij* van het departement zelf, *hetzij* van de onderscheidene takken van bestuur aan het departement ondergeschikt. Er is dus geene reorganisatie van het departement *zoo bepaald*, veelmin binnen eenige maanden, *toegezegd*. Dit kon ook niet; de getuigenis van eigen ondervinding moest eerst worden afgewacht. In stede van zoo bepaalde toezegging eener reorganisatie van het departement zelf, werd veeleer in het midden gelaten, waarvan, van zoodanige reorganisatie of wel van die der onderscheidene takken van bestuur aan het departement ondergeschikt, de gewenschte veranderingen der begrooting zouden kunnen voortspruiten.

Intusschen heeft de minister ernstig en aanhoudend onderzocht, welke hervorming zijn departement zou kunnen en behooren te ondergaan. En wat is nu, ten gevolge van dat onderzoek, in de kleine tijdruimte die in het jaar overig bleef, aanvankelijk verrigt? De posten van een afzonderlijken opperhoutvester, van inspecteur van de jagt, van adviseur voor het onderwijs, zijn afgeschaft; behalve de personen, welke die bekleedden, zijn ontslagen één referendaris, één commies en vier adjunct-commiesen. Daarentegen zijn er twee nieuwe afdeelingen, eene voor de zaken van Landbouw en Nijverheid, eene andere voor die der Medische politie, ingesteld; terwijl de opperhoutvesterij, als zelfstandige administratie, is opgeheven, en, na zooveel de wet op de jagt en visscherij toeliet te zijn veranderd, als afdeeling onder het departement is gebragt.

Het personeel is met drie referendarissen en twee adjunct-commiesen vernieuwd en aangevuld.

Hiermede gelooft de minister geenszins *alles* te hebben gedaan, maar men moet niet *alles* in één jaar willen volbrengen; dit toch is onmogelijk. Met weinig middelen veel te doen, blijft zijn gestadige toeleg; maar de voorwaarden om het stelsel, dat vereenvoudiging van middelen met vergrooting van kracht en uitkomst paart, te verwezenlijken, zijn niet met éénen slag bereikbaar.

Wat aangaat de reorganisatie van verschillende takken van bestuur, onder het departement ressorterende, deze zullen het gevolg moeten zijn van nieuwe wetten. De regering was dus niet bij magte daarnaar hare begrooting in te rigten.

§ 92. «Eenige leden meenen door berekeningen te »kunnen aantoonen, dat, wanneer men van het eind»cijfer van dit hoofdstuk de som voor buitengewone »openbare werken en wat verder hier in aanmer»king komt aftrekt, de thans aangevraagde uitgaven »de voor 1850 toegestane nog eenigermate overtref»fen."

Deze berekeningen worden niet medegedeeld, en zijn dus niet voor beoordeeling vatbaar. Voor zooveel het bezwaar dier dier leden mogt zijn zamengesteld uit de volgende bedenkingen in het verslag tegen afzonderlijke artikels, die men te hoog opgevoerd acht, wordt naar de op elk dier artikelen te geven antwoorden verwezen. Maar moet men de aanmerking dezer paragraaph als een zelfstandig bezwaar opvatten, dan ligt daaraan een begrip ten gronde, hetwelk de regering niet onvoorwaardelijk tot het hare kan maken; dan koestert men namelijk het denkbeeld, dat, voor een hoofdstuk eene bepaalde som *a priori* zou moeten worden vastgesteld, waaruit elk onderdeel het zijne bij repartitie zou erlangen. Op zoodanige wijze is de begrooting niet tot stand gebragt. De regering heeft zich, na nauwkeurig onderzoek, van de wezenlijke behoefte voor elk onderwerp trachten te verzekeren, en begrepen die som op de begrooting te moeten brengen zonder te vragen, welk daardoor het eindcijfer van het hoofdstuk zou worden.

Het gouvernement zal niet schroomen méér te vragen waar, volgens zijn inzien, méér noodig is. Bezuiniging, waarbij de wezenlijke eischen van de dienst lijden, is geene zuinigheid, maar schade. Aan den anderen kant zal het gouvernement bijzonder gaarne opmerkzaam worden gemaakt op elke bepaalde uitgaaf die inderdaad zou kunnen worden verminderd; en genoegen zijn tot die vermindering de hand te bieden.

§ 93. »Onderscheidene leden hebben alverder de »aanmerking niet kunnen terughouden, dat ook van »de zijde van het departement van Binnenlandsche »Zaken niet *al* de wets-voordragten geleverd zijn »die men regt had te gemoet te zien, en dat inzonder»heid ook voor zooveel dat departement betreft, »het voorschrift van het 5de additionnele artikel der »grondwet geen volledige uitvoering is gegeven."

Niemand kan meer, dan de minister zelf, wenschen, dat hij de *geheele* taak van wetgeving, die op zijn departement rust, binnen één jaar had kunnen voltooijen. Maar hij heeft ondervonden hetgeen ieder, die aan het werk gaat, zal ondervinden, dat éêne werkzaamheid de andere uitsluit. Met alles gelijk te aanvaarden zou men slechts verwarring stichten en niets ten einde brengen. Er is tusschen de leden, welke de opmerking in het midden brengen, en den minister, denkelijk geen verschil ten aanzien van het doel, de meest spoedige regeling van zoo menigen tak van staatsregt en bestuur. Doch het verschil bestaat ten aanzien van den weg, dien men moet afleggen. De minister, welke moet voorbereiden, welke dien langen weg schrede voor schrede moet bewandelen, voldoet niet aan het ongeduld van hen, die, zonder berekening van den afstand, gedachte en oog uitsluitend op het eindpunt vestigen.

Men gelieve hierbij in aanmerking te nemen, dat aan het departement van Binnenlandsche Zaken slechts een zeer matig deel van den tijd tot het voorbereiden en ontwerpen van wetten kan worden besteed. Verre de meeste zaken, bij dat departement te verrigten, en wel zóó dat zij geene achterstelling bij eenig wets ontwerp, hoe dringend ook, gedoogen, zijn van eenen aard, dat zij niet tot algemeene bekendheid komen, en dus in de schaal, waarvan men zich ter schatting bedient, niet worden medegewogen.

Voor het overige roept de minister het antwoord in, onder § 14 gegeven.

HOOFDSTUK VI.

Het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz.

§ 172. De bevreemding, door vele leden daarover te kennen gegeven, dat de regering nog niet tot eene beslissing is kunnen komen omtrent de vraag, of de beide departementen van Eeredienst al dan niet afzonderlijk behouden zullen blijven, blijkt haren oorsprong te nemen in het minder gewigt, door die leden aan de beweegredenen gehecht, welke door de regering bij hare Memorie van Toelichting ten aanzien van dat onderwerp zijn ontwikkeld.

Die leden toch zijn van oordeel, dat de regering zich niet zoo lijdelijk had behooren te gedragen ten aanzien der herzienig van de reglementen en verordeningen van de verschillende kerkgenootschappen, maar door tusschentreding met haar gezag de nieuwe regeling van het uitwendig bestaan der kerkgenootschappen ~~zoude hebben kunnen en moeten~~ bevorderen.

De leden die dit gevoelen voorstaan, hebben echter niet aangeduid, welke middelen, naar hun begrip, daartoe der regering ten dienste stonden en pligtmatig hadden moeten worden aangewend.

Het is daarom voor de regering onmogelijk, om te beoordeelen of die middelen werkelijk onder haar bereik, en tevens van zoodanigen aard waren, dat zij niet van lieverlede tot den gevaarlijken weg van inmenging *in sacra* terugvoerden, waarop iedere schrede de bedenkelijkste gevolgen kan na zich slepen.

Uit haar gezigtspunt, en naar hare mate van kennis des onderwerps, heeft de regering gemeend in deze zoo teedere belangen de meest mogelijke behoedzaamheid te moeten in acht nemen, en wel ver van uit zoodanig behoedzaam gedrag eenig nadeelig gevolg te hebben kunnen ontwaren, heeft zij reeds herhaalde malen aanleiding gevonden om zich daarover te verheugen, omdat zij juist daardoor in staat is geweest maatregelen tot stand te brengen, waarop zij door onvoorzigtige inmenging van gezag zou zijn afgestuit.

Wanneer men toch aan de eene zijde zal moeten erkennen, dat het eene roekelooze daad zoude geweest zijn, om sedert lang bestaande organisatiën van de uitwendige inrigting der verschillende kerkgenootschappen, eigenmagtig op te heffen, en alzoo eenen staat van regeringloosheid te scheppen, waarvan de gevolgen niet zouden zijn te overzien geweest, zoo moet men van de andere zijde evenzeer gevoelen, dat de wettige overgang van die nog bestaande vormen tot eenen toestand van meerdere zelfstandigheid en vrije beweging der verschillende kerkgenootschappen, met handhaving ter zelfder tijd van het aan den Staat toebehoorend regt van toezigt, niet geheel in handen der regering ligt, maar nog gedeeltelijk door die vormen wordt beheerscht.

Zonder dus den weg der voorzigtigheid en behoedzaamheid te verlaten, door het staatsbelang gebiedend voorgeschreven, kon de regering het oogenblik niet verhaasten, waarop de, in den boezem der verschillende kerkgenootschappen voorbereide nieuwe inrigtingen van haar uitwendig bestaan, zoodanigen graad van rijpheid zullen hebben verkregen, dat zij de thans bestaande organisatiën geheel zullen kunnen vervangen.

Hoe wenschelijk en uitvoerlijk dus ook velen opheffing der afzonderlijke departementen van Eeredienst mogen achten, zoo kan de regering, zonder met juistheid al de administratieve veranderingen te kennen, die veranderde organisatie mogelijk zullen maken, geen volledig oordeel daarover vellen en zoude het daarom, in overeenstemming met verre

scheidene andere leden, onvoorzigtig achten zoodanige beslissing reeds nu te nemen.

De noodzakelijkheid echter, om de beide departementen van Eeredienst, zoolang zij nog als administrative regerings-inrigtingen op zich zelve staan, ook aan afzonderlijke ministers op te dragen, schijnt, naar het inzien der regering, uit dezen toestand van overgang niet voort te vloeijen; behalve eenige vermeerdering van werkzaamheden, die de daarmede thans belaste ministers zich gaarne laten welgevallen, omdat ook langs dien weg eenige besparing wordt verkregen, heeft de regering van de thans bestaande vereeniging met andere ministeriële departementen, geenerlei belemmering of nadeelig gevolg kunnen ontwaren; en allerminst kon zij het denkbeeld van die leden beamen, die bepaalde verdedigers van de belangen der verschillende kerkgenootschappen in den ministerraad verlangen, omdat zoodanig verlangen op het van iederen schijn van waarheid ontbloote vermoeden zoude rusten, dat de regten van eenig kerkgenootschap daar ter plaatse zouden worden miskend, en daarom verdediging vereischten.

HOOFDSTUK VII.

Het departement voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst.

§ 179. Terwijl men zich, wat de algemeene beschouwing omtrent dit departement betreft, gedraagt naar hetgeen hiervoren op § 172 is gezegd, merkt men hier alleen nog aan, dat, wanneer er soms hinderpalen mogten bestaan, die de organisatie van de Roomsch Katholijke Kerk hier te lande belemmeren, de oorzaak daarvan niet bij de regering kan gezocht worden, nadat van staatswege, bij de in 1842 aan de Synode der Nederlandsche Hervormde kerk gedane mededeeling, uitdrukkelijk als beginsel is erkend geworden: »dat alle veranderingen in de bestaande kerkorde voortaan alleen »van de kerk kunnen uitgaan, en dat, ingeval haar »belang het vordert, zij daartoe kan besluiten buiten eenigen invloed van de hooge regering, die »alleen zal hebben toe te zien, dat daarbij niets »worde toegelaten, strijdig met de grondwet of met »de rust en veiligheid van den staat."

Dit, ook bij de jongste grondwets-hieziening bevestigde beginsel vindt zijne toepassing op alle kerkgenootschappen, en daarop grondt zich insgelijks de meermalen door het tegenwoordig gouvernement verklaarde wenschelijkheid, dat de kerkgenootschappen, door uit eigen boezem voortvloeijende herziening der bestaande reglementen, meerdere zelfstandigheid erlangen, ten einde de bemoeijenissen van den staat, in betrekking tot de kerkgenootschappen, beperkt zouden kunnen blijven bij de op het stuk der godsdienst door de grondwet voorgeschreven bepalingen.

Men durft vertrouwen dat, na de overweging van dit een en ander, de overtuiging niet zal achterblijven, dat het geenszins in de bedoeling der regering ligt, de vrijheid der roomsch-katholijke kerk, betreffende hare organisatie, in eenig opzigt te belemmeren; maar integendeel, dat het met de inzigten van het Gouvernement strookt dat die kerk, even als ieder ander erkend kerkgenootschap hier te lande, hare aangelegenheden op het kerkelijk terrein *zelve* regelt; altijd met dien verstande, dat aan den staat het grondwettig regt verblijft, om op zijn gebied te zorgen en toe te zien, dat de openbare orde en rust door de daar te stellen kerkelijke organisatiën niet worden gestoord, en onverminderd de verpligte gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.

HOOFDSTUK VIII.

Het Departement van Marine.

§ 180. Bij vele leden is de opmerking gemaakt, dat nergens blijkt of, zoowel bij inkrimping der maritime etablissementen, als bij de vermeerdering der active zeemagt, naar een vast stelsel wordt te werk gegaan, dat men in tegendeel daarin zonder stelsel schijnt te handelen.

Wat betreft de inkrimping der maritime etablissementen, is de nu reeds genoegzaam geheel tot stand gebragte opheffing der werf te Rotterdam een belangrijke stap, die tot aanmerkelijke bezuiniging op dit onderwerp heeft geleid.

Eenige vermeerdering van het personeel van scheepsbouw bij de werf te Amsterdam, ten einde deze werf meer te doen opleveren, in verband met aanmoediging door wedijver, om den werklust door eigenbelang meer aan te vuren, vertrouwt men dat voor de oplevering van werk goede vruchten zal dragen.

Men gaat hierin, met het vaste doel voor het oog om de uitgave voor de maritime etablissementen meer vruchten te doen voortbrengen, met bedaard overleg doch met vasten tred te werk, ten einde den gang der zaken niet te belemmeren, noch omver te werpen hetgeen waarvan het behoud, ook met het oog op de toekomst, noodzakelijk is.

Door den voorlaatsten minister van Marine was eene bepaling der sterkte van de materiëele zeemagt voorgedragen, die bij kabinets-brief van den 25sten januari 1843, no. 50, werd goedgekeurd, en waarvan door dien minister op den 30sten augustus 1843, in comité-generaal, is mededeeling gedaan; welke bepaling voor de grootere charters van schepen was ontworpen, met in-acht-neming van het toen reeds bestaande materiëel. Deze bepaling heeft den vorigen minister, behoudens eenig wijziging ten aanzien van meerdere uitbreiding der stoomvaart en van de kleinere charters voor de dienst in Oost-Indië benoodigd, naar gelang de behoeften voor de dienst zulks noodwendig maakten, tot rigtsnoer gediend, en daarnaar was de aanbouw geregeld bij de komst tot het bestuur des tegenwoordigen ministers.

Het grootste deel der toen op stapel staande bodems moet nog worden afgebouwd. Eene geheel nieuwe bepaling voor eene *toekomstige* sterkte der materiëele zeemagt, die dus alleen op het papier zoude bestaan, zou op dit tijdtip des te meer hersenschimmig te achten zijn, uit hoofde men als het ware in een overgangs-tijdperk is, hetwelk ook bij andere zeemogendheden afwijking van nog voor weinige jaren ten dien aanzien vastgestelde bepalingen noodwendig maakt.

Inzonderheid wordt hier gedoeld op het nog niet tot volledige oplossing gekomene vraagstuk der toekomstige aanwending van hulp-stoomvermogen op *alle* soorten van zeilschepen; doch waaromtrent het niet raadzaam is overijld te werk gaan en kostbare prooven te nemen, maar om de ondervinding, door anderen op die wijze verkregen, te benuttigen.

De vorderingen daarin bij onze naburen, hebben den minister alsnu gebragt tot de overweging om eene eerste aanwending van zoodanig hulp-stoomvermogen op eenen aan te bouwen bodem te doen, en een expresselijk daarvoor nieuw en geëigend plan te doen ontwerpen.

De minister van Marine gaat in dit alles te rade niet alleen met de bevoegde deskundigen, die hem bij het ministerie en bij 's rijks werven ten dienste staan; hij neemt ook bij gewigtige aangelegenheden, zoo als nog onlangs, voor het bepalen van de soort van aan te bouwen stoomschepen, die bijzonder voor de dienst in de Oost Indische bezitingen moeten bestemd worden, alvorens daartoe de voordragt aan den Koning te doen, het advies in van daartoe te zamen geroepene superieure officieren, tot het active corps der Marine behoorende. Hij volgt daarin op het bij de beantwoording op het verslag omtrent de staatsbegrooting voor 1850, laatste alinea op §§ 78 en 79, door hem te kennen gegeven voornemen.

Wat aangaat de active zeemagt, moet in de eerste plaats, ten aanzien van de sterkte in Oost-Indië, worden aangemerkt, dat die is teruggebragt tot het cijfer der bemanning eener sterkte, zoo als die op het gemeenschappelijk rapport der ministers van Marine en Koloniën, bij het Koninklijk besluit van den 4den juli 1843, no. 50, was bepaald, in overeenstemming met de daarvoor op de koloniale begrooting jaarlijks uitgetrokken fondsen, en bij welk besluit wel, zoover de soort van schepen betreft, vrijheid is gelaten, wijziging te maken, maar waaraan men, wat de sterkte der bemanning betreft, zich behoort te houden, ten ware de drang der omstandigheden mogt vorderen, die sterkte tijdelijk te vermeerderen, zoo als in de laatste jaren heeft plaats gehad.

De bestaande behoefte der kolonie in overleg met het koloniaal bestuur en den kommandant der zeemagt in die gewesten en met het departement van Koloniën hier te lande, kan het evenwel noodzakelijk maken, om uit de hier te lande beschikbare zeemagt tijdelijke versterking derwaarts te zenden, hetgeen aan de regering moet worden overgelaten.

Thans zijn er, te dien aanzien, overwegingen hangende, die het onderwerp uitmaken van correspondentie van den minister van Marine met den kommandant der zeemagt in Oost-Indië, het bestuur aldaar en den minister van Koloniën, ten einde de magt aldaar steeds aan de behoeften, die tijdelijk kunnen ontstaan en wijziging noodzakelijk maken, te doen beantwoorden.

De sterkte der zeemagt in de West-Indiën is genoegzaam dezelfde als bij vroegere begrootingen voorgedragen, en die bevonden is aan de behoefte te voldoen.

De overige opgebragte in dienst gehouden schepen moeten dienen, om steeds de noodige beschikbare magt hier te lande gereed te hebben voor de voorkomende behoeften en om de vlag, waar 't noodig is, te vertoonen, het zeevolk te oefenen en om te zijner tijd de verwisselingen tijdig te kunnen doen op de verwijderde stations; waarbij eene ruimere voldoening aan den meermalen bij de Vertegenwoordiging en schier algemeen geuiten wensch, tot meerdere uitbreiding der zeemagt, alleen wordt beperkt door het beschikbaar bedrag der begrooting voor dit departement.

Op de gedane vraag van eenige leden, in hoeveel tijd het tegenwoordig hoofd van het departement van Marine zich bij magte zou rekenen een eskader van 10 à 12 schepen in zee te brengen, behoeft alleen te worden herinnerd, wat, bij beschikbaar gesteld wordende middelen, hier te lande meermalen in korten tijd is gedaan. Hij vertrouwt, dat ook nu, bij beschikbaarheid van geld en volk, binnen een kort tijdsverloop zeer wel een zoodanig eskader zoude kunnen worden uitgerust.

§ 181. De aanmerkingen omtrent de opgaven van aanwezige en sedert ter openbare verkoop bestemde schepen, lossen zich zeer eenvoudig op in de aanwijzing der dagteekening waarop die uitgaven zijn opgemaakt, namelijk 1 juli laatstleden, en in de omstandigheid, dat het aanwezig materieel, zoolang het niet is afgeschaft, behoort te worden vermeld.

Het fregat *Jason*, nog niet lang te voren in werkelijken dienst; en *de Zaan*, ofschoon reeds vroeger voor groote zeetogten niet meer geschikt gekeurd, waren beide voor eventuele binnenlandsche dienst aangehouden; een nader, na de gedane opgave ingesteld onderzoek, heeft van deze schepen, gelijk van de brik *de Snelheid*, de ongeschiktheid voor verdere dienst of voor eene met 's rijks belang overeen te brengen vertimmering doen blijken, ten gevolge waarvan zij vervolgens aan Zijne Majesteit zijn voorgedragen, om van de sterkte der zeemagt te worden afgevoerd en verkocht.

Het linieschip *de Zeeuw* is, behoudens eenige plaatselijke noodige herstellingen, blijkens de rapporten van het periodiek naauwkeurig onderzoek, nog voor het overige in vrij goeden staat; de voor vele jaren daarvoor aangemaakte uitrusting van zeil en touwwerk, is evenwel, uit vrees voor algeheel onbruikbaar worden, ten meesten nutte voor andere einden moeten worden bestemd, en zal dus, ten tijde dat er over zoude moeten worden beschikt, moeten worden vernieuwd; doch het zou niet met 's rijks belang zijn overeen te brengen, zulks nu reeds in het onzekere, wanneer daarvan gebruik zou moeten gemaakt worden, vooruit te doen.

De *Kortenaar* is voorzeker in geen gunstigen toestand, maar evenwel nog voor eventuele bewapening als blokschip geschikt, wanneer zulks mogt benoodigd zijn: waarom men niet tot de opruiming daarvan voor alsnog is overgegaan.

De brik *Echo* is, een paar jaar geleden, ofschoon in min gunstigen staat, nog gereed gehouden om tot oefening van ligt-matrozen en scheepsjongens ter reede te manoeuvreren; wanneer zij ook daartoe niet meer geschikt is, zal zij worden opgeruimd.

Men kan zich bezwaarlijk voorstellen dat bij den staat van schepen buiten dienst en in aanbouw niet zouden behooren te worden vermeld de zoodanige, waarvan eenigen tijd te voren de kiel gelegd en dus de aanbouw nog niet zeer ver kan gevorderd zijn, wanneer daarbij die staat van vordering vermeld is; men zal toch niet verlangen, dat deze zouden worden verzwegen: in dat geval zoude er dienen te worden bepaald, van welk punt van vordering de aanbouw eerst zoude mogen worden gerekend aan te vangen.

§ 182. Een nader inzien van den medegedeelden staat van vergelijking van eenige voorname artikelen van den voorraad, zoo als die bestond op 1 Januarij 1850, heeft den minister van Marine niet de overtuiging gegeven van zoodanige aanzienlijke vermindering, als waarvan hier wordt melding gemaakt, wanneer men in aanmerking neemt, dat deze voorraad bestemd is voor onophoudelijk verbruik, waaruit eene natuurlijke ongelijkheid moet voortvloeijen bij de vergelijking. Tot inlichting ten aanzien van enkele artikelen zij evenwel aangemerkt, dat de moeijelijkheid, bewezen door mislukte proeven tot aankoop en onderzoek te Riga zelf, om goed geschikt Riga-masthout te verkrijgen, doch waartoe men getracht heeft nu van elders zich te voorzien, en daartoe connexiën in Noord-Amerika aan te knoopen, de oorzaak is der vermindering van den voorraad van dat artikel. En ten opzigte van den voorraad van touwwerk, dat daarvan de zware kabeltouwen een belangrijk deel uitmaakten, welke echter, ten gevolge van het meer bijna uitsluitend gebruik maken van kabelkettingen, allengs zullen verminderen, als wordende de verstrekking aan boord van 's rijks schepen, tot een kleiner aantal beperkt, dan tot nu toe het geval was.

§ 183. Hierboven is reeds, bij de beantwoording op § 180, te kennen gegeven, hoe door den minister van Marine gebruik wordt gemaakt van de voorlichting van ervaren mannen, die door het standpunt, hetwelk zij bekleeden, geheel op de hoogte zijn, om met hunne verkregene kennis van dienst te zijn, zoodat er voor een raad of comité, bij de beperktheid van de zeemagt en der daartoe te verstrekken middelen, geenerlei noodzaak bestaat, of daarvan nut kan worden gewacht.

§ 184. Eene wijziging van de bij het Koninklijk besluit van 27 augustus 1817, no. 48, bepaalde regeling der betaling van de kosten der zeemagt in Oost-Indië uit de koloniale kas, kan nimmer worden uitgestrekt over de behoeften van het materiëel, vertimmering, vivres enz., waarvan de mogelijkheid niet bestaat, hier te lande eenig beheer of contrôle te houden, en waarbij men dus ten alle tijde aan de daaruit voortvloeijende onzekerheid van het bedrag der te doene uitgaven zoude blootstaan. De magazijnen zijn over den geheelen Archipel verspreid, en de zaak behoort, even als de werven, tot het Indische bestuur, waaraan het beheer, toezigt, de regeling en betaling behoort te blijven opgedragen.

Alleen de scheepssoldijen zijn vatbaar te achten, om op de begrooting hier te lande te worden gebragt, doch eerst dan zou die regeling kunnen worden tot stand gebragt, wanneer de nieuwe wettelijke regeling der algemeene rijks-comptabiliteit zal tot stand komen, wanneer zulks echter eene niet onbelangrijke verhooging van het hoofdstuk der begrooting Marine zal moeten ten gevolge hebben.

In hoever evenwel eene afwijking van den algemeenen regel, dat de kosten van het geheele defensiewezen der Oost-Indische kolonie uit de Indische kas worden bekostigd, bij de mogelijke omstandigheid, dat de inkomsten uit die kolonie hier te lande minder regelmatig mogten kunnen gerealiseerd worden, aan bedenking onderhevig is, mag niettemin worden beschouwd als een onderwerp van zeer

ernstige overweging, alvorens tot zoodanige afwijking over te gaan.

§ 185. Door het departement van Koloniën eene overeenkomst getroffen zijnde tot het daarstellen van eene particuliere *stoompaket-gemeenschap* over de geheele uitgestrektheid der Nederlandsche bezittingen in *Indië*, zoo zal, wanneer zulks in werking komt, vermoedelijk veel minder van 's rijks stoomschepen worden gebruik gemaakt tot deze dienst, en zich zulks meer bepalen tot de gevallen dat het materieel der bijzondere onderneming, door reparatie of verlies, tijdelijk niet voldoende daarin mogt kunnen voorzien. — Men kan echter niet inzien, dat, bij behoorlijke afwisseling, zoodanige dienst nadeelig op het moreel der officieren en manschappen zoude werken. — Ook bij naburige groote zee-mogendheden wordt zulks niet alzoo begrepen, wijl vele Britsche zee-officieren verlof bekomen, om stoomschepen in de maildienst te voeren, terwijl de bedoelde dienst in Oost-Indie toch, thans met werkelijk als oorlogschepen ingerigte en gewapende schepen geschiedt.

§ 186. Met opzigt tot de beantwoording van de hier gemaakte opmerking, meent men zich te mogen gedragen aan de gegeven inlichtingen op het voorkomende in § 2 van dit verslag.

HOOFSTUK IX *A*.

De Nationale Schuld.

1ste Afd. *Interesten, lijfrenten en tontines, mitsgaders amortisatie van schuld.*

§ 208. Uit de Memorie van Toelichting (no. 37) op het IXde hoofdstuk *A*, van de begrooting van 1850, blijkt dat destijds nog tot 31 december 1849 voor inschrijving vatbaar was, terzake van den overgang van uitgestelde tot $2\frac{1}{2}$ percents werkelijke schuld *f* 542,100

de werkelijke inschrijving echter (vergeleken het kapitaal van *f* 815,965.900 in gezegde Memorie met dat van *f* 816.070,700 in den toelichtenden staat (no. 56) der begrooting voor 1851, voorkomende, heeft niet meer bedragen dan	» 104,800
zijnde alzoo vervallen	*f* 437,300
Volgens gezegden toelichtenden staat (no. 56) te verhoogen met.	» 5,400
Kapitaal .	*f* 442,700

waarvan $2\frac{1}{2}$ per cent *rente* bedraagt *f* 11,067.50.

§ 209 Tegen de overbrenging van de renten der schuld van de Nederlandsche Handel-maatschappij op het IXde hoofdstuk *A*, bestaan bedenkingen bij de regering.

De oorsprong en de aard dezer schuld schijnen zulks min raadzaam te maken.

Wat haren oorsprong betreft, zoo komt het doelmatiger voor haar voortdurend het karakter van eene schuld ten laste der kolonien te laten.

Wat haren aard betreft, volgens het contract met de Nederlandsche Handel-maatschappij gesloten, heeft deze het regt om de haar verschuldigde renten op de opbrengst van den verkoop der koloniale producten in te houden. De overbrenging der renten op het IXde hoofdstuk *A* en hare daaruit voortvloeijende gelijkstelling met alle andere rente-schulden van den Staat, zouden welligt beschouwd kunnen worden niet in allen deele met het gesloten contract overeen te komen.

Het gevolg der overbrenging zou ook zijn dat het eind-cijfer van het hoofdstuk IX *A*, en dat der geheele begrooting, zonder noodzaak met *f* 400,000 werden verhoogd; dat ook de raming van het batig slot der koloniale dienst tot een gelijk bedrag hooger moest worden geraamd. Beide deze gevolgen zijn niet vrij van bedenking: tegen het opnemen van het batig slot onder de gewone middelen van den staat bepaaldelijk, bestaan reeds zoovele bezwaren, dat het inderdaad min raadzaam mag worden geacht, dat cijfer, zonder volstrekte noodzakelijkheid, nog hooger op te drijven. En die noodzakelijkheid is voorzeker niet daar.

§ 210. Met de Algemeene Rekenkamer is in der tijd overeengekomen dat men de renten der schatkistbiljetten betrekkelijk zou maken tot de begrooting van het jaar, waarin die rente zoude zijn verschenen; als hebbende de rente ingang van de dagteekening dier biljetten af, welke dagteekening verschillende was naarmate het tijdstip van plaatsing. Het is dus enkel de toevallige omstandigheid dat de, voor het oogenblik in omloop zijnde biljetten de dagteekening dragen van 1o. januari, welke oorzaak is dat men hiervoor nog eenen post op de nieuwe begrooting moet uittrekken.

§ 211. De termijn van inzending is berustende op het op het oorspronkelijk plan der negotiatie en een [illegible] wet hebbend besluit van den Souverein [illegible] belangen van die deelhebbers die aan [illegible] voldoen, zouden zijn verkort door het [illegible] opstellen van dezelve, aangezien volgens het oorspronkelijk plan, onder hen *alleen* de voor [illegible] beschikbare som jaarlijks moet worden verdeeld. Op dezen grond heeft de Algemeene Rekenkamer zich vroeger tegen wijziging in dezen verzet; doch is eindelijk overeengekomen dat, voor het bij deze paragraaph bedoelde geval, als geldig beschouwd zouden worden attestatiën de vita afgegeven op 1o. juli of later, van het jaar waarover uitdeeling moet geschieden; iets waardoor niet afgeweken is van de bedoeling van het plan, hetwelk regt op de volle uitdeeling geeft, aan de aandeelen gevestigd op lijven die in de tweede helft des jaars nog in leven waren. Hierdoor is thans te gemoet gekomen aan de bij het departement van Financiën steeds, zoo niet als op de letter, dan toch als op billijkheid gegrond beschouwde bezwaren der eigenaren van aandeelen, gevestigd op personen zich buiten 's lands of in de overzeesche bezittingen bevindende. (*Vervolg hierna.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van maandag, 9 december.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de heer *de Limpens*, tot wiens toelating vroeger besloten was, de bij de Grondwet voorgeschreven eeden afgelegd en zitting genomen. Bij de Vergadering is ingekomen een ontwerp van wet houdende toekenning van de hoedanigheid van Nederlander aan *F. F. Schultze*. De Kamer heeft een aanvang gemaakt met de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1851. Daarbij hebben het woord gevoerd de heeren: *Boreel van Hogelanden*, *van Hall*, *van Voorst van Doorn*, *van Lynden*, *Dommer van Poldersveldt*, *Bachiene*, *Mackay*, *van Goltstein* en *van Akerlaken*.

De voortzetting der beraadslagingen is bepaald op morgen, des voormiddags ten tien ure.

POLITIE.

Lijst van goederen te Beverwijk ontvreemd:

3 certificaten 4 pCts. werk. schuld, ieder groot *f* 500.
Twee bankbilletten, een van *f* 100 en een van *f* 25.
3 bloedkoralen kettingen met steen en slot.
1 dito met goud geribd slot.
1 dito met cantille-slot.
3 zwarte kettingen met gouden sloten.
2 dito met groote steenen in het slot.
2 zilveren broekkettingen met tonnetjes.
2 dito halskettingen.
2 paar dito cachetten met sleutels.
2 halskoordjes met gouden slootjes en schuif.
8 paar gouden oorbelletjes.
10 gouden en 14 zilveren oorringetjes.
3 zilveren pijpendoppen, 1 suikerschop, 12 likeurlepeltjes.
6 zilveren merkpennetjes.
3 dito knipjes.
2 dito paplepels.
2 dito suikerstrooijers.
2 dito zoutschepjes.
10 dito sigarenpijpjes.
5 dito pijpenuithaalders.
2 zwarte dito met zilver.
1 gebronsde dito met zilveren bol.
1 dito met een varken.
1 dito met hond.
1 dito met een haan,
1 zilveren breikoker.
8 dito naaldenkokers.
10 zilveren rijgpennetjes.
17 dito vingerhoeden.
9 dito lidjes.
2 paar gouden zijnaalden met sterretjes.
1 paar dito kapspelden.
4 gouden broches.
1 dito met kwastjes.
16 gouden handringen.
4 dito mansringen.
2 dito kruisjes.

Tusschen 2 en 3 december 1850 te Zaandam door middel van braak ontvreemd:

Een vierkante gladde zilveren tabaksdoos met een ster in het midden.

Een zilveren langwerpig kromgebogen geribde snuifdoos, van binnen verguld.

Een zilveren ouderwetsch dik horologie met twee zilveren kasten en zilveren plaat.

Een zilveren horologieketting van 5 of 6 strengen, kleine schalmpjes, zilveren sleutel en een dubbeltje van 1787 met een gaatje.

2 zilveren cachetten, glad van onderen en met ribbetjes naar boven toeloopende, en zilveren sleutel.

Een zilveren halsketting met kleine schalmpjes.

Te Werkhoven tusschen 3 en 4 december 1850 gestolen:

Een zwarte lakensche broek.
2 dito vesten.
1 blaauw lakensch buis.
2 pilobroeken.
Een paar zwarte wollen kousen.
Een gekleurde zijden halsdoek.
2 verlakte tabaksdoozen.
Een bonte pet; benevens *f* 25 in stukken van *f* 2.50.

Waterhoogte te Arnhem.

10 Dec. 1 El 7 Palm 8 Duim; gew. 0 D. gev. 14[illegible]

[illegible] dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels [illegible] [illegible] regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem bij G. J. THIEME, Boekdrukker.